

σανά μου προέρχονται ἐκ πηγῆς σπουδαιοτέρας. Εἰς τὴν οἰκογένειάν μας, αἱ φροντίδες ὅλαι τῆς συντηρήσεως τῶν ἐν τῇ οἰκίᾳ εἶναι ἀναθεμιμέναι εἰς ἐμὲ καὶ τὴν ἀδελφὴν μου. Τί θὰ γείνη, κύριοι Ἐφοροί, ἂν ἡ ἀδελφὴ μου προσβληθῇ, ὅ μὴ γένοιτο! ὑπὸ τίνος αἰφνιδίας νόσου; — Καί, σὰς τὸ λέγω ἐνταῦθα ἐν πάσῃ ἐμπιστοῦνῃ, συγχρὰ προσβάλλεται ἀπὸ ρευματισμοῦς, ἀρθρίτιδας, κράμπας, χωρὶς ν' ἀναφέρω διάφορα ἄλλα περιστατικά. — Ποία λοιπὸν θὰ ᾔναι τότε τῆς ἀθλίᾳς οἰκογενείας μας ἡ τύχη; Δὲν θὰ κλαίουν καὶ θὰ δδύρωνται τότε οἱ δυστυχεῖς γονεῖς μας, πικρῶς μετανοοῦντες διότι ἐφέρθησαν μὲ τόσῃν μεγάλῃν διαφορὰν πρὸς δύο ἀδελφὰς τόσον ἐντελοῦς ὁμοιότητος; Δυστυχία μας! Θ' ἀποθάνωμεν ἀπὸ τὴν πείναν, καὶ δὲν θὰ δυνηθῶ οὔτε παρομοίαν ταπεινὴν ἀναφορὰν νὰ κακογράψω ζητούσα βοήθειαν, διότι καὶ διὰ τὴν παροῦσαν, τὴν ὁποίαν εὐλαβῶς σήμερον σὰς ὑποβάλλω, ἡ-ναγκάσθην νὰ καταφύγω εἰς ξένην χεῖρα.

Καταδέχθητε, κύριοι Ἐφοροί, νὰ κάμετε τοὺς γονεῖς μου νὰ κατανοήσουν τὴν ἀδικίαν μιᾶς τοιαύτης μεροληπτικῆς διαγωγῆς, καὶ τὴν ἀνάγκην δικαίας καὶ ἴσης μεταξὺ τῶν τέκνων αὐτῶν διανομῆς τῶν τε φροντίδων καὶ συμπαθειῶν αὐτῶν.

Δικτελῶ, κύριοι Ἐφοροί, μετὰ θαυτάτου σεβασμοῦ,

ταπεινοτάτῃ ὑμῶν δούλῃ

Η ΑΡΙΣΤΕΡΑ ΧΕΙΡ.

Σ.

Οὐδεὶς βεβαίως τῶν ἀναγνωστῶν τῆς Ἐστίας ἀγνοεῖ τὰ τραγικὰ παθήματα τῆς ἀτυχοῦς βασιλείας τῆς Γαλλίας Μαρίας Ἀντουανέτας, ἥτις ἐλθοῦσα εἰς Γαλλίαν ἐν ἀκμῇ νεότητος καὶ κάλλους, ὡς νυμφία τοῦ τότε μὲν ἐπιδόξου κληρονόμου, μετέπειτα δὲ βασιλέως Λουδοβίκου ΙΣΤ', ἐπὶ τῇ ἐλπίδι ὅτι ἔμελλε νὰ χρησιμεύσῃ ὡς ἀρραβῶν συμφυλιώσεως μεταξὺ τῶν δύο πολεμίων οἰκῶν, τοῦ αὐστριακοῦ καὶ τοῦ γαλλικοῦ, μόλις ἐδασίλευσεν ἔτη τινὰ πλήρη περιπετειῶν καὶ κινδύνων καὶ ἔπεσεν ὑπὸ τὸν πέλαιον τῆς αἰμοχαροῦς ἐπαναστάσεως τοῦ 1789, ἀφοῦ ἐθρήνησε πρότερον τὸν δι' ὁμοίον θανάτου ἀποθαιόντα σύζυγόν της. Πολλοὶ ἔξοχοι συγγραφεῖς διετραγώδησαν μέχρι τοῦδε τὴν ἐλευσινὴν τύχην τῆς περικαλλεστάτης ταύτης ἡγεμονίδος, ἥτις, ἔαν ὡς βασίλισσα ἐφάνη πείσμων καὶ ἀγέρωχος καὶ ὡς γυνὴ ἐπὶ ῥέπετῃς εἰς φιλαρέτκειαν καὶ ἰδιοτροπίαν, ἀπέδειξεν ὅμως ἐν ταῖς συμφοραῖς ἡρωϊκὸν μέγεθος ψυχῆς καὶ ἀπέθανεν ὡς μάρτυς. Ἐκ τῶν πολλῶν τούτων ἀφηγήσεων προσιμῆσαι ἐν νῇ μεταφράσωμεν σελίδας τινὰς ἄρτι ἐκδοθείσας τοῦ διασήμου ἐπὶ λεπτότητι καὶ εὐστοφίᾳ καλλίου γάλλου ἀκαδημαῖκου Jules Janin, σελίδας σπαρτακιστικὰς ἐν τῇ ἀπλότητι αὐτῶν. Ὁ ἀπαράμιλλος ἐπιφυλλιδιογράφος, παρατρέχων τὰ προγενέστερα γεγονότα, περιγράφει τὰς βασάνους τῆς βασιλείας κατὰ τὰς τελευταίας μόνον ἡμέρας τῆς φυλακίσεως, μετὰ τὴν εἰς τὴν Conciergerie μεταφορὰν αὐτῆς.

Α. Σ. Β.

ΑΙ ΛΕΥΚΑΙ ΤΡΙΧΕΣ ΜΙΑΣ ΒΑΣΙΛΙΣΣΗΣ

Τὴν νύκτα τῆς α' αὐγούστου τοῦ 1793 ὁ θυρωρὸς τῆς φυλακῆς Conciergerie ἠσχολεῖτο εὐπρεπίζων στενὸν κελλίον κείμενον εἰς τὸ ἄκρον μακροῦ καὶ σκοτεινοῦ διαδρόμου. Τὸ κελλίον ἦτο ζοφερὸν, ὑγρὸν, νοσηρὸν· μόλις δὲ ἐφώ-

τιζεν αὐτὸ ὁ ἥλιος διερχόμενος μετ' ἀπεχθείας διὰ μέσου τῶν πυκνῶν καὶ ἐσκωριασμένων κιγκλίδων. Ἐν μέσῳ τῶν τεσσάρων τούτων ὑγρῶν τοίχων ὁ δεσμοφύλαξ ἔστησε στρατιωτικὴν κλίνην καὶ ἐπ' αὐτῆς ἐβρίφη δύο στρώματα καὶ ἐν σκέπασμα· ἐγγὺς δὲ τῆς κλίνης ἔθηκε λεκάνη καὶ σκαμνίον. Βεβαίως σπουδαῖόν τι πρόσωπον περιεμένετο, ἀφοῦ ὁ δεσμοφύλαξ κατεγίνετο εἰς τοιαύτας ἐτοιμασίας. Φεῦ! Τὸ κελλίον τοῦτο ἔμελλε νὰ φιλοξενήσῃ τὴν βασίλισσαν τῆς Γαλλίας, τὴν θυγατέρα Μαρίας Θηρεσίας τῆς Αὐστριακῆς!

Ἦτον ἡ τρίτη πρωϊνὴ ὥρα καὶ ἔβαφεν ἤδη τὸν οὐρανὸν τὸ ρόδινον ἐκεῖνο χρῶμα τοῦ αὐγούστου. Δὲν ἦτο πλέον νύξ, ἀλλὰ καὶ δὲν εἶχεν ἀκόμη ἀνατελεῖ ἡ ἡμέρα. Πολλάκις κατὰ τὴν ὥραν ταύτην ἡ βασίλισσα τῆς Γαλλίας, ἀνοίγουσα τὰ παράθυρα τῶν ἐν Βερσαλλίαις δωμάτων της, μόνῃ, σιωπηλῇ καὶ εὐδαίμων, περιέμενε τὰς πρώτας ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου καὶ τὰ πρῶτα κελαδημάτα τοῦ πτηνοῦ. Πόσον ὥραϊοι ἦσαν, κατὰ τὴν ὥραν ἐκείνην, οἱ κῆποι τῶν Βερσαλλιῶν! Τὰ κρυστάλλινα ὕδατα ἐμβρμυρον ῥέοντα ἡρέμα διὰ μέσου τῆς ἡνθισμένης χλόης, τοῦ πλῆθους τῶν ἡδυπαθῶς κοιμωμένων ἀγαλμάτων καὶ τῶν γηραιῶν δένδρων, ἅτινα ἐσκίασαν τὸν μέγαν βασιλέα καὶ τὸν μέγαν αἰῶνα. Εἰς τὸ βάθος τῆς σκιερᾶς δενδρостоιχίας, ὅφ' ἦν περιεπάτει ὁ Βοσσοῦετος, διεφαίνετο τὸ μικρὸν Τριανόν, ἡ μαρμαρίνος ἐκεῖνη καλύβη, ἥς ἡ βασίλισσα ἦτον ἡ ποιμενίς. Τοιοῦτον ἦτο τότε τὸ πρωϊνὸν ἐκεῖνο θέαμα!

Ἀλλὰ σήμερον, τὴν τρίτην ὥραν τῆς πρωΐας, ἡ βασίλισσα ἀφυπνίζεται ἀποτόμως. «Σῆκω! Σῆκω!» Ἀνάγκη νὰ μεταβῇ ἀπὸ τοῦ Ναοῦ εἰς τὸ δεσμοτῆριον, διότι ἡ μέχρι τοῦδε φυλακὴ εἶναι πολὺ ἡπία δι' αὐτήν. Ἐγείρεται λοιπὸν, ἐπὶ παρουσίᾳ δύο χωροφυλάκων, καὶ εἰσέρχεται μετ' αὐτῶν εἰς ἀγοράαν ἁμαξάν. Τὰ παραπετάσματα καταβιβάζονται. Οὕτως ἡ βασίλισσα οὔτε διὰ τῶν ῥυπαρῶν ὑάλων τῆς ἁμάξης θὰ δυνηθῇ νὰ ἴδῃ τὴν ὥραίαν αὐγὴν. Δὲν ὑπάρχει πλέον διὰ τὴν βασίλισσαν οὔτε αὐγὴ, οὔτε οὐρανὸς, οὔτε πτηνὸν ἄδον, οὔτε φύλλον πρασινίζον. Ὑπάρχει μόνον ὁ δῆμιος.

Ὅτε ἐφθασεν εἰς τὴν Conciergerie, ἡ θύρα ἐκλείσθη ὀπισθέν της· ἀλλ' αὕτη φαίνεται ὡς γινώσκουσα πάσας τὰς περιστροφὰς τῆς νέας ταύτης εἰρκτῆς. Τόσον ἀπταιστώς διέρχεται τοὺς σκοτεινοὺς ἐκεῖνους διαδρόμους! Διέρχεται διὰ τοῦ μελανοῦ ἐκεῖνου διχιδάλου, γαλήνιος, ὡς ἔαν διήρχετο τὴν στοάν τοῦ Lebrun, ὅπως μεταβῇ εἰς τὸν θάλαμον τοῦ βασιλέως. Αἶφνης ἐκ τῆς χθαμαλότητος τῆς θύρας, ἐκ τῆς δεινῆς αὐτῆς προσόψεως, ἐκ τῶν παρὰ τὰς κιγκλίδας ἱσταμένων κατασκοπῶν, ἐμάντευσε τὸ δι' αὐτὴν προητοιμασμένον κελλίον καὶ εἰσῆλθεν.

Ἐφερον πρὸς αὐτὴν τὸ πρωτόκολλον τῆς φυλακῆς καὶ τὸ ὑπέγραψε δι' εὐσταθοῦς χειρὸς· ἔπειτα δὲ ἐξήγαγε τοῦ θυλακίου τῆς λευκὸν ῥινόμακτρον καὶ ἐσπόγγισε δις καὶ τρίς τὸ ὠραῖον τῆς μέτωπον, ἀνάπλεων ἰδρώτος ὡς ἐκ τῆς ὁδοιπορίας ἐκείνης ἐντὸς κλειστῆς ἀμάξης, ἐν μέσῳ δύο χωροφυλάκων. Μετὰ μικρὸν ἔστρεψε τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ πρὸς τοὺς ὑγροὺς ἐκείνους τοίχους. Δι' ἐνὸς βλέμματος κατέμαθε πᾶσαν ταύτην τὴν νέαν ἐλσεινότητα. Εἶδε καὶ τὰς λιθίνους βαθμίδας καὶ τὴν σιδηρᾶν θύραν καὶ τὸν θόλον καὶ πᾶσαν τὴν γυμνότητα τοῦ τάφου τούτου. Ἐφοβήθη πρὸς στιγμήν, ἀλλὰ ταχέως συνήλθεν ἡ βασιλικὴ ἐκείνη ψυχὴ. Ἐξήγαγε τοῦ κόλπου τῆς μικρὸν ὠρολόγιον, οὗ εἶχον φεισθῇ παραδόξως, καὶ εἶδεν ὅτι ἡ ὥρα ἦτο τετάρτη. Ἀνῆρτησε τὸ ὠρολόγιον εἰς καρφίον, ὅπερ ἀνεκάλυψεν ἐπὶ τοῦ τοίχου, καὶ ἐπειδὴ εἶχε προσευχηθῇ τὴν προτεραίαν, πρὶν κατακλιθῇ, εἰς τὴν ἄλλην φυλακὴν, ἐξεδύθη, ὅπως κοιμηθῇ ἐπὶ τῆς στρατιωτικῆς ἐκείνης κλίνης.

Παρὰ τὴν βασιλίσσαν ἴσταντο ἡ γυνὴ τοῦ δεσμοφύλακος καὶ ἡ ὑπηρετρία τῆς γυναικὸς ταύτης. Ἡ ὑπηρετρία αὕτη ἦτο χρηστὴ χωρικὴ βρεταννίς. Ἐλυπῆθη τὴν βασιλίσσαν καὶ ἠθέλησε νὰ τὴν βοηθήσῃ νὰ ἐκδυθῇ. Ἡ βασιλίσσα ἐκπλαγείσα, ἠτένισε τὴν νεαρὰν ἐκείνην κόρην, καὶ ἰδοῦσα τὸ ἐλεῆμον τῆς μορφῆς, δὲν ἠδύνατο νὰ πισεύσῃ τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς. «Κόρη μου, εἶπε πρὸς τὴν βρεταννίδα, εἶναι πολὺς καιρὸς τὸν ὅπου ὑπηρετῶ μόνη τὸν ἐαυτόν μου.» Καὶ ἔπεσεν εἰς τὴν κλίνην. Δύο χωροφύλακες ἠγρύπνου ἐντὸς τοῦ κελλίου· ὠνομάζοντο δὲ Αὐφρὲν καὶ Γιλβέρτος.

Ἐζῆσεν οὕτω τεσσαράκοντα ἡμέρας, ὁμοίως ἐν τῇ ἐλσεινότητι αὐτῶν, χῆρα καὶ μόνη. Δὲν ἔμαθε τίποτε περὶ τοῦ υἱοῦ τῆς βασιλέως τῆς Γαλλίας· τίποτε περὶ τῶν τέκνων τῆς· τίποτε περὶ τῆς Κυρίας Ἐλισσάβετ! Οὐδὲν ἄλλο ἤκουεν, ἢ τὸν κρότον τῶν σιδηρῶν θυρῶν καὶ τὸν κρότον τῆς ἀμάξης, ἥτις μετέφερεν ἀνὰ πᾶσαν πρωΐαν τὴν καθημερινὴν προμήθειαν εἰς τὸν δῆμιον.

Ἀλλὰ, περὶ τὰ μέσα σεπτεμβρίου, ἦλθεν εἰς τὴν φυλακὴν τῆς βασιλίσσης ὁ Φουκιὲ Τεμβίλ, ἀφρίζων ἐκ λύσσης.

Ὁλόκληρος ἡ Δημοκρατία ἠγρύπνει τεταραχμένη περὶ τοῦ δωματίου ἐκείνου. Ἠλλάξαν οἱ φύλακες, ὁ δεσμοφύλαξ ἐφυλακίσθη, ἔθηκαν σκοπὸν ἐνώπιον τοῦ παραθύρου τῆς δυστήνου γυναικὸς καὶ ὁ σκοπὸς ἐκεῖνος περιεπάτει ἡμέραν καὶ νύκτα. Συνέβη, βλέπετε, κατὶ σπουδαῖον. Ἐβρίψαν εἰς τοὺς πόδας τῆς βασιλίσσης ἐν γὰρ φαιλλορ.

Ἦπεστο, χωρὶς νὰ μεμψιμοιρήσῃ, τὰς νέας ταύτας ὕβρεις. Ἦτον ἀπαθὴς ὡς τὸ ὠραῖον ἐκείνο μάρμαρον, τὸ εἰκονίζον τὴν Νιόβην. Ἦτο τόσο γαλήνιος καὶ τόσο σκυθρωπὴ, ὥστε οἱ

χυδαῖότατοι δεσμοφύλακες ἐσιώπων πλησιάζοντες πρὸς αὐτὴν καὶ ἀπεκκλύπτοντο ἄκοντες. Μετ' ὀλίγον, καὶ αὐτὸς ὁ σκοπὸς, ὁ φρουρῶν ὑπὸ τὰ παράθυρά τῆς, δὲν ἐτόλμα πλέον νὰ ἴδῃ ἐντὸς τῆς φυλακῆς, διότι ἐξ αὐτῆς ἀπέπνευσεν ἱερός τις τρόμος, ὅστις παρέλυε τοὺς ὁρῶντας.

Ἡμέραν τινὰ εἶπε πρὸς τὴν ὑπηρετρίαν τῆς· «Ροζαλία, κτενίσέ με»· καὶ συγχρόνως ἔτεινε πρὸς τὴν κόρην τὴν ὠραίαν ἐκείνην κεφαλὴν, ἥτις μετὰ μικρὸν ἔμελλε νὰ πέσῃ, καὶ τοὺς ὠραίους βοστρύχους, οἵτινες ἐνέπνευσαν πάντας τοὺς ποιητὰς τοῦ κόσμου, καὶ πρῶτον τὸν Μεταστάσιον.

Ἀλλ' ὁ δεσμοφύλαξ δὲν ἐπέτρεψεν εἰς τὴν Ροζαλίαν νὰ κτενίσῃ τὴν βασιλίσσαν. Εἶπεν ὅτι τοῦτο ἦτο δικαίωμα του, καὶ ἠτοιμάζετο νὰ ἀνασηκώσῃ αὐτὸς τοὺς πλοκάμους· ἀλλ' ἡ βασιλίσσα προστίμησε νὰ κτενισθῇ μόνη. Μόνος ὁ δῆμιος εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ τὴν ἐγγίσῃ.

Ἀποῦ αὕτῃ ἡ ἰδία ἀνεβίβασε καὶ ἐχώρισεν εἰς δύο ἐπὶ τοῦ μετώπου τὴν ὠραίαν ἐκείνην ξανθὴν κόμην, ἥτις περιστέφε τὴν κεφαλὴν τῆς διὰ τόσον φυσικῆς χάριτος καὶ μεγαλειότητος, ἐπέπασεν ἐπ' αὐτῆς ἐλαφρῶς εὐδὴν κόνιν· ἔπειτα δὲ ἐπέθηκεν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μικρὸν τινα κεκρύφαλον, ὃν ἔφερεν ἀπὸ δώδεκα ἡμερῶν. Ἀλλὰ τὴν ἐπαύριον, ἐν στιγμῇ ἐπιεικείας, ἡ Δημοκρατία ἐπέτρεψε νὰ μετακομίσωσιν ἐκ τοῦ Ναοῦ εἰς τὴν βασιλίσσαν χιτῶνας ἐκ βατίστας, μεταξωτὰ περικνήμια, λευκὰ ῥινόμακτρα, λευκὸν τι πρωϊνὸν ἔνδυμα, νυκτερινοὺς κεφαλοδέσμους καὶ κορμάτια τινα λευκῶν ταινιῶν. Ἡ βασιλίσσα ἐμεδίασε θλιβερῶς λαμβάνουσα τὰ λεῖψανα ταῦτα τοῦ παρελθόντος μεγαλείου τῆς. «Ἄ! εἶπεν· ἀναγνώριζω τὴν εὐγένειαν τῆς ἀδελφῆς μου.» Καὶ τῷ ὄντι ἡ Κυρία Ἐλισσάβετ ἔστειλε τὰ ἐνδύματα ταῦτα εἰς τὴν ἀδελφὴν τῆς.

Τότε, βλέπουσα ἡ βασιλίσσα τὴν ἀπροσδόκητον ταύτην δαψίλειαν, ἐτόλμησε νὰ ζητήσῃ καὶ δεύτερον πένθιμον κεφαλόδεσμον. Ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν εἶχε χρήματα νὰ τὸν πληρώσῃ, ἐσκέφθη ὅτι ὁ εἰς κεφαλόδεσμος εἶχεν ἀρκετὸν ὕφασμα, ὥστε νὰ κατασκευασῇ ἐξ αὐτοῦ δύο. Εἰπέτε μου, ποῖον ἄλλο πένθος ὑπῆρχε μεγαλείτερον ἐκείνου καὶ εἰς ποῖον ἄλλο ἐδαπανήθησαν ὀλιγώτερα χρήματα;

Ἦτο διατεταγμένον νὰ μὴ δίδωσιν εἰς τὴν αἰχμάλωτον οὔτε βιβλία οὔτε χάρτην, προσέτι δὲ, οὔτε κλωστήν, οὔτε ψαλίδιον· τοῦτο δὲ προδήλως ἵνα οὐδὲν ἀποσπᾷ αὐτὴν ἀπὸ τῶν ὀδυνηρῶν σκέψεων. Ἀλλ' αὕτη ἐξήλανε τὰς κλωστὰς ἐργοχείρου τινὸς καὶ δι' αὐτῶν ἔπλεκεν. Ἐνίοτε, τὴν Κυριακὴν, ὁ δεσμοφύλαξ τῇ ἔφερεν ἄνθη τινὰ ἐντὸς πηλίνου ἀγγείου καὶ τότε ἡ αἰχμάλωτος ἐμεδίει ἡδέως. Ἠγάπα τίσον τὰ ἄνθη! Ποῦ εἶναι τὰ ὠραῖα ἄνθη τοῦ Τριανοῦ, οἱ σεμνοὶ σύντροφοι τῆς ἀργίας τῆς! Ποῦ τὰ ὠραῖα ῥόδα, ἅτινα ἐκαλλιέργει διὰ τῶν χειρῶν τῆς! Ποῦ τὰ

ώραία γαρόφαλλα, ἅτινα ἔφερον τὸ ὄνομά της! Ποῦ τὰ τρυφερά λευκάνθεμα, τὰ διαγελώντα ὑπὸ τὴν θωπευτικὴν πνοὴν τῆς βασιλίσσης των, ὑπὸ τὴν γλυκεῖαν δρόσον χιλίων πιδάκων κελαρυζόντων καὶ νύκτα καὶ ἡμέραν! Ποῦ ὁ λευκὸν, ὅπου ἔτρεχε σκιαζομένη ὑπὸ ψιάθινον πῖλον! Ποῦ αἱ λευκαὶ δαμάλεις, αἵτινες ἤρχοντο νὰ φάγωσιν ἐκ τῶν λευκῶν χειρῶν της! Ὁ-ραταὶ ἡμέραι, ποῦ ἐφύγατε;

Ἀλλὰ μετὰ μικρὸν ὁ δεσμοφύλαξ ἔπαυσε νὰ φέρῃ ῥόδα. Τοῦτο νῆχαρίσκει πολὺ τὴν δεσμώ-τιδα καὶ ἐφοδοῦντο τὸν Φουκιὲ Τερβίλ. Ἡ βασι-λισσα ἡγάπα προσέτι τὸ γλυκὺ πρόσωπον, τὸ τρυφερὸν βλέμμα, τὸ ἀφελὲς καὶ φιλεύσπλαγ-χον ὕφος τῆς βρεταννίδος ὑπηρετρίας. Διὰφράγ-μά τι ἐχώρισε τὴν βασιλίссαν ἀπὸ τῆς ὑπηρε-τρίας. Μόλις ἡ Ῥοζαλία ἠδύνατο ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν νὰ αἶρῃ τὴν κεφαλὴν ὑπὲρ τὸ διατεί-χισμα ἐκεῖνο, ὡς διὰ νὰ εἴπῃ εἰς τὴν βασιλίссαν «Κυρία, ἐδῶ εἰμαι!» Καὶ αἰστιγμαὶ αὗται ἦσαν τόσον βραχεῖαι!

Ὅπισθεν τοῦ διαφράγματος ἐκάθηντο οἱ χω-ροφύλακες καὶ μετὰ τῶν χωροφυλάκων κακοῦρ-γός τις ἀπολελυμένος. Ἡ βασιλίссса τοῦτον μόνον τὸν κατὰδικον, ὀνόματι Βραχσσίνον, εἶχε θαλαμηπόλον· καὶ ὅτε οὗτος ἐξήρχετο, παρεκά-λει τὴν Ῥοζαλίαν νὰ καπνίσῃ τίποτε διὰ νὰ καθαρισθῇ ὁ ἀήρ.

Ἡ Ῥοζαλία εἶχε λάβει τὴν ἄδειαν νὰ κα-θαρίζῃ τὰ ὑποδήματα τῆς βασιλίσσης. Ἦσαν ὡ-ρατα μικρὰ ὑποδήματα ἐκ μαύρου ὑφάσματος, ἥκιστα διαφέροντα τῶν ἐμβάδων τῆς Στακτο-πούττας. Ὀλόκληρος ἡ Γαλλία εἶχε γονυπετή-σει ἐνώπιον τῶν δύο ἐκείνων ποδῶν, οὓς θὰ ἐλά-τρευον οἱ ἄνθρωποι καὶ ἂν δὲν ἦσαν ἀκόμη πό-δες βασιλίσσης. Τὸ ψῦχος καὶ ἡ ὑγρασία τῆς φυ-λακῆς προσεκολλῶντο εἰς τὰ ἐλαφρά σανδάλια, ὡς ὁ πηλὸς τοῦ χειμῶνος. Ἡμέραν τινὰ μάλιστα εἰς δημοκρατικὸς χωροφύλαξ ἐλυπήθη βλέπων εἰς τοιαύτην κατάστασιν τὰ ὑποδήματα ἐκεῖνα. Ἐσυρε τὴν σπάθην του καὶ ἐκαθάρισεν ἐπιμε-λῶς τὴν σαπρίαν, ἥτις εἶχε προσκολληθῇ κά-τωθεν.

Ἐν τούτοις, εἰς τὴν γειτονικὴν αὐλὴν, τοὺς ὀφθαλμοὺς ἔχοντες ἀτενεῖς ἐπὶ τῆς κιγκλίδος, ἥ-τις τοὺς ἀπεχώριζεν ἀπὸ τῆς ἡγεμονίδος των, ἔ-ζων οἱ δεσμῶται τοῦ Ναοῦ, βασιλικοὶ προωρι-σμένοι εἰς θάνατον. Ἦσαν γέροντες ἱερεῖς τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, γέροντες ἀξιωματικοὶ τοῦ Φον-τενουά, εὐπατρίδαι τινὲς, οὓς ἐβράδυνε νὰ θερίσῃ ἡ λαίμητόμος. Πάντες οὗτοι ἐλησμόνουν τὴν αἰχμαλωσίαν των, τὴν παρούσαν αὐτῶν ἐλσει-νότητα, τὸν βέβαιον θάνατον καὶ ἐμερίμων μόνον περὶ τῆς βασιλίσσης, τῆς κεκλεισμένης ἐκεῖ εἰς τὸ ἀντικρὺ δωμάτιον. Ὅτε οἱ δυστυχεῖς οὗ-τοι εἶδον τὸν χωροφύλακα καθαρίζοντα τὰ ὑ-ποδήματα τῆς βασιλίσσης, ἔτειναν τὰς χεῖρας

σιωπηλῶς ἰκετεύοντες καὶ ὁ χωροφύλαξ ἔδωκεν αὐτοῖς τὸ ὑπόδημα· ἐκείνοι δὲ, ὁ εἰς μετὰ τὸν ἄλλον, προσήγαγον αὐτὸ εἰς τὰ χεῖλη των μεθ' ἑ-ροπρεποῦς σεβασμοῦ.

Τὴν μεσημβρίαν ὁ φύλαξ ἔφερεν ἐπὶ δίσκου τὸ δεῖπνον τῆς βασιλίσσης, ἡμίσειαν ὄρνιθα, ὀ-λίγα χορταρικά καὶ περόνην ἐκ κασσιτέρου. Ἡ βασιλίссса ἐκάθητο εἰς τὴν τράπεζαν οὐδένα ἔ-χουσα παρ' αὐτῇ τὸν ὑπηρετοῦντα. Πολλοὶ δε-σμῶται περιέμενον νὰ τελειώσῃ τὸ πτωχὸν τοῦτο γεῦμα, ὅπως ἀθροίσωσι ψυχία τινὰ ἐκ τῆς βασι-λικῆς τραπέζης. Εὐτυχῆς καὶ ὑπερήφανος ἦτον ὁ δυνάμενος νὰ πῇ ἐκ τοῦ ποτηρίου τῆς βασι-λίσσης· τότε δὲ ὁ δυστυχὴς εὐπατρίδης ἀπογυ-μνῶν τὴν κεφαλὴν, ἔπινεν εἰς ὑγείαν τῆς Αὐτῆς Μεγαλειότητος.

Εἰς τὴν φυλακὴν δὲν ὑπῆρχεν οὔτε σκευοθήκη, οὔτε ἐρμάριον, οὔτε καθρέπτης. Μετὰ πολλὰς πα-ρακλήσεις, ἡ βασιλίссса κατάρθρωσε τέλος νὰ ἀ-ποκτήσῃ θήκην ἐκ νασοχάρτου, ὅπως ἐναποθέσῃ τὰ ἀσπρόῃρουχά της, καὶ ἓνα μικρὸν καθρέπτην, ὃν ἀνῆρτησεν ἐκ τοῦ αὐτοῦ καρφίου, ὅπου εἶχε κρεμάσει καὶ τὸ ὠρολόγιόν της. Καὶ τὴν ἡμέραν ἐκεῖνην ἦτο τόσον ὑπερήφανος, ὡς ἂν εἶχε λάβει τὸν ὠραιότερον καθρέπτην τῆς Βενετίας καὶ τὸ ὠραιότερον ἐπιπλὸν τοῦ ἀρίστου ἐργοστασίου.

Ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ ἐντελεῖ ταύτῃ ἐγκαταλείψει καὶ ἐν μέσῳ τῆς φοβερᾶς ταύτης πτωχείας, ὑπὸ τὸ βάρος τοσούτων θλίψεων, ἀνεύρισκέ τις ἀκόμη τὴν βασιλίсссан καὶ τὴν γυναῖκα, τὴν μεγίστην βασιλίсссан καὶ τὴν ὠραιοτάτην γυναῖκα τοῦ κόσμου. Ἐτεῖνε πρὸς τὸν πῆλινον πῖθον τὸ χάλ-κινόν της ποτήριον, ὡς ἂν ἐκράτει κύλικα χρυσῇν.

Οὐδὲν ἀνθρώπινον στόμα δύναται νὰ περι-γράφῃ τὰς λευκὰς ἐκείνας καὶ ψυχρὰς χεῖρας, τὴν ὠραίαν ἐκεῖνην καὶ ἥρεμον κεφαλὴν, τὴν βε-θυθισμένην εἰς τὸ ὠχρὸν σκιοφῶς, τὸ κομψὸν ἐ-κεῖνο καὶ συγχρόνως μεγαλοπρεπὲς ἀνάστημα, τὴν σιγὴν ἐκεῖνην τὴν πλήρη αὐταπαρνήσεως. Ἀλλὰ μικρὸν κατὰ μικρὸν ἐμαραίνεται ὑπὸ τὴν ἐπῆρειαν τῆς κακῆς τροφῆς, τοῦ κακοῦ ἀέρος, τῆς λύπης καὶ τῆς ἐγκαταλείψεως· ἀλλ' ἐμαραί-νετο, χωρὶς νὰ παραπονῆται. Ἀπέθνησκε βρα-δέως. Ἐπειδὴ δὲν εἶχεν ὅσα ἐχρειάζετο πανικῶς, ἐζήτει κρυφὰ ἀπὸ τὴν Ῥοζαλίαν καὶ ἡ Ῥοζαλία ἐξέσχιζε τοὺς χιτῶνάς της, ὅπως κάμῃ τὸ ἔλεος τοῦτο εἰς τὴν Αὐτῆς Μεγαλειότητα.

Δὲν ἤξευρε πλέον καὶ τὰς ὥρας, ἂν μὴ τὴν ὥραν τῆς λαίμητόμου τὴν πρῶταν, τῶν καταδι-καστικῶν ἀποφάσεων τὴν μεσημβρίαν καὶ τῶν νέων φυλακίσεων τὴν ἐσπέραν. Ἦξευρε μόνον τὰς ἀπαισίας ὥρας τῆς φυλακῆς ταύτης, τῆς βρι-θοῦσης ἐκ παντοειδούς ἐλσεινότητος. Τὸ ὠρολό-γιον ἐκεῖνο, ὅπερ ἀνῆρτησεν εἰς τὸ καρφίον εἰσελ-θοῦσα, ἀνηρπάγη. Ἦτον ἀπλοῦν κόσμημα χρυ-σοῦν καὶ ἐσμαλτωμένον δωρηθὲν αὐτῇ ὑπὸ τῆς

μητρός της, ὅτε ἦτον ἀκόμη κοράσιον ἄπειρον τῆς ζωῆς. Οὐδέποτε εἶχεν ἀποχωρισθῆ τοῦ ὠρολογίου ἐκείνου τοῦ ἀναπολούντος τόσον γλυκειάς ὥρας. Ἐπίδοξος διάδοχος καὶ βασίλισσα τῆς Γαλλίας, ἐν Βερσαλλίαις καὶ ἐν τῷ πύργῳ τοῦ Ναοῦ, δὲν ἐγνώρισεν ἄλλο ὠρολόγιον. Τὸ κόσμημα τοῦτο ἀνηπάγη ἐν ὀνόματι τοῦ ἑθνοῦς· ἐκλάυσε δὲ πολὺ ὅτε παρέδωκεν εἰς τὸν ἐπίτροπον τῆς Δημοκρατίας τὸ δῶρον Μαρίας Θηρεσίας τῆς Αὐστριακῆς.

Ἀφῆρσαν ὁμοίως ἀπ' αὐτῆς καὶ δύο ὥραιους δακτυλίους ἀδαμαντοκολλήτους, τὸ τελευταῖον λείψανον τοῦ παρωχημένου πλούτου. Ὁ ἡγούμενος στολίζουσα τοὺς δακτύλους τῆς διὰ τῶν μικρῶν ἐκείνων κοσμημάτων καὶ μεταφέρουσα αὐτὰ ἀπὸ χειρὸς εἰς χεῖρα. Οἱ δύο ἀδάμαντες ἐλαμπόν εἰς τοὺς τορνευτοὺς δακτύλους τῆς, ὡς ὁ γλαυκὸς ὀφθαλμὸς ἐν τῇ ὠρότητι τοῦ προσώπου τῆς. Ἀλλ' ἔστω· ἐκλείψαν τοὺς ἀδάμαντάς τῆς· ἀλλὰ νὰ ἀποσπάσῃ διὰ τῆς βίας ἀπὸ τῆς χειρὸς τῆς καὶ τὸν δακτύλιον τοῦ γάμου τῆς, τὸν ἀρραβῶνα, ὃν ἔλαβε παρὰ τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας, τὸ τελευταῖον καὶ σπαρκατικὸν ἐνθύμημα τοῦ μάρτυρος βασιλέως! Οἱ βάρβαροι! οἱ ἄφρονες!

Ἀλλὰ τὸν χρυσοῦν αὐτὸν δακτύλιον, ὃν ἡρπάσατε, δὲν τὸν ἡγόρασεν ἀρκετὰ ἀκριβὰ ἡ δύστηνος αὕτη γυνή; Πρὸς πληρωμὴν τοῦ δακτυλίου τούτου ἔδωκε τὸ κάλλος τῆς, τὴν νεότητά τῆς· ἔδωκε τὴν κεφαλὴν τῆς. Ὁ χρυσοῦς αὐτὸς δακτύλιος τὴν ἔκαμε βασίλισσαν τῆς Γαλλίας· καὶ ποίας Γαλλίας; βασίλισσαν ἐνὸς ἡφαίστειο! Ὁ δακτύλιος οὗτος τὴν ἐκάθισεν ἐπὶ ἐνὸς θρόνου, θρόνου καταρρέοντος. Τῆς ἤνοιξε τὰς πύλας ἐνὸς ἀνακτόρου, ἀνακτόρου κρημνιζομένου. Ὁ δακτύλιος οὗτος τὴν ἀνεβίβασεν εἰς κλίνην βασιλικήν, κλίνην βασιλικήν, ἣν ὁ λαὸς κατέβηκε διὰ λογγῶν αἵματοφύρτων. Ὁ χρυσοῦς οὗτος δακτύλιος τὴν ἤνωσε μετὰ βασιλέως, βασιλέως σφαγέντος. Ὁ χρυσοῦς οὗτος δακτύλιος τὴν ἔκαμε μητέρα βασιλέως, βασιλέως ὃν παρέδωκεν εἰς ἕνα σκυτοτόμον, ὅστις τὸν ἐφόνευσε διὰ λακτισμάτων. Ὁ χρυσοῦς οὗτος δακτύλιος τὴν ἔκαμεν ἀδελφὴν μιᾶς Ἀγίας, τῆς ἀγίας Ἐλισάβετ, ἀγίας ἐξυβρισθείσης καὶ ὑποστάσης μυρία ἐνείδη. Ὁ χρυσοῦς οὗτος δακτύλιος τῆς ἔδωκε φίλους, φίλους διωχθέντας ἐκ τῆς Γαλλίας, ἡ ἀπολέσαντας τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τῆς λαίμητόμου, καὶ μίαν φίλην σφαγεῖσαν καὶ ἀτιμασθεῖσαν, ἥς τὴν καρδίαν κατεβρόχθισαν οἱ καννίβαλοι.

Ἐὰν οἱ σφαγεῖς τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἐγνώριζον καλὰ τὸ βασανιστικὸν ἐπάγγελμά των, ἀντὶ νὰ ἀρπάσωσιν, ἤθελον τοῦναντίον ἀναρτῆσαι ἐνώπιον αὐτῆς νύκτα καὶ ἡμέραν τὸν χρυσοῦν ἐκείνον δακτύλιον!

Ἐὰν ἤξευρον οἱ βάρβαροι ὅτι ἡ χήρα τοῦ Λου-

δοβίκου ΙΣΤ' ἔφερεν ἐπὶ τῆς καρδίας τῆς τρίχας τοῦ βασιλέως ἐντὸς λοβίσκου, καὶ ὅτι τὰς κατεφίλει τὴν νύκτα καὶ τὴν ἡμέραν, πρὶν προσευχθῆ, οὐδεμίᾳ ἀμφιβολίᾳ ὅτι θὰ ἤρχοντο νὰ ζητήσωσι τὰς τρίχας τοῦ βασιλέως ἐπὶ τῆς καρδίας τῆς βασίλισσης. Ἀλλ' ὁ Θεὸς τὴν ἀπήλλαξε τῆς ὕβρεως ταύτης, τῆς μόνης ἥς τὴν ἀπήλλαξεν ὁ Θεός!

Καθ' ἐκάστην, ἀνὰ πᾶσαν ὥραν, νέοι κατὰ σκοποὶ ἤρχοντο νὰ ταράξωσι τὴν ἀνεκτικὴν ἐκείνην σιωπὴν, τὰς διαπύρους ἐκείνας προσευχάς. Ἦσαν ἀρχιτέκτονες, θηρία φέροντα ἐρυθροὺς σκούφους, θηρία ἀγριωπὰ, ἅτινα ἤρχοντο νὰ ἐξετάσωσι τὰς κιγκλίδας, τοὺς μοχλοὺς, τὰς θύρας, τοὺς τοίχους, τὰς κεράμους, τὰ σίδηρα, τοὺς λίθους, τοὺς θόλους, τοὺς δεσμοφύλακας, τοὺς ἐπιθεωρητάς. Λέων ἀλυσόσδετος ἐντὸς ποιμνοστασίου δὲν θὰ παεῖχε τόσας φροντίδας, ὅσας παεῖχεν ἡ βασίλισσα εἰς τοὺς δημίους τῆς.

Ἐκείνη, ἐν τούτοις, ἐκείνη ὁσημέραι καθίστατο μᾶλλον ἀνεξίτητος. Ἐκ τοῦ πολλαπλασιασμοῦ τῶν βαρβαροτήτων ἐνόει ὅτι προσήγγιζεν ἡ τελευταία τῆς ὥρας· δὲν εἶχε δὲ ἄλλην ἐνασχόλησιν, ἢ νὰ προσεύχηται πρὸς Θεόν.

Ἡμέραν τινὰ, καθ' ἣν προσηύχετο γονυπετής, εἶδεν εἰς τὸ ἀντικρὺ δωματίον καλογραίαν τινὰ δεομένην μετ' ἀπαραιμίλλου ζέσεως. Ἡ καλογραία αὕτη προσηύχετο ὑπὲρ τῆς βασίλισσης. Αἱ δύο αἰχμάλωτοι ἐμάντευσαν ἀλλήλας ἐν τῷ θυμῷ τῆς ἀδύσσου ἐκείνης καὶ ἔτειναν ἀμφοτέρω τὸν δακτύλον πρὸς τὸν οὐρανόν.

Τὰς θλιβεράς καὶ καυστικές ἡμέρας τοῦ αὐγούστου διεδέχθησαν αἱ θλιβεραὶ καὶ ψυχραὶ ἡμέραι τοῦ σεπτεμβρίου. Αἰφνης τὸν ναυτιώδη καύσωνα τῆς φυλακῆς διεδέχθη βροχερὸν ψυχός. Τὸ πυκνὸν νέφος τῆς εἰρηκτῆς κατέπεσε βαρὺ εἰς τὴν στενὴν δίοδον καὶ περιέζωσε τὴν αἰχμάλωτον ἢ διὰ τῶν τοίχων διαρρέουσα δυσώδης ὑγρασία.

Ἡ βασίλισσα ἐκρύωνε τόσον, ὥστε παρεπονήθη. Ἀλλ' εἰς τίνα; Μόνῃ ἡ νεαρὰ βρεταννὶς τὴν ἐλυπήθη καὶ ἐπήγαινε νὰ θερμαίνῃ εἰς τὸ πῦρ τοῦ θυρωροῦ τὸ ἐσωκάρδιον τῆς βασίλισσης· ἐπειδὴ δὲ εἰς τὸ βαθὺ ἐκείνο σκότος δὲν ἐπέτρεπον εἰς τὴν αἰχμάλωτον νὰ ἀνάπτῃ κηρίον, οὐδὲ νὰ ἔχῃ ἄλλο φῶς, πλὴν τοῦ φανοῦ τῆς αὐλῆς, ὅστις διέχεεν ἐπικηδεῖον λάμψιν, οἶαν ἀνάπτουσιν ἐπὶ τῶν νωπῶν τάφων, εἰς οἶκτον πρὸς τὴν βασίλισσαν, περῆτεινε τὰς ἐσπερινὰς αὐτῆς ἐργασίας, ὅπως ἡ βασίλισσα βλέπῃ καίοντα τὸν λύχνον τῆς ἐπὶ τινι λεπτὰ πλειότερον.

Οὕτω διῆλθον δώδεκα ἡμέραι· ἀλλὰ τὴν δωδεκάτην ἦλθον οἱ δικασταὶ καὶ ἐπελήφθησαν προκαταρκτικῆς τιнос ἀνακρίσεως. Τὴν ἡμέραν ἐκείνην εἰς ἀξιωματικὸς ἐκοιμήθη ἐν τῷ βασιλικῷ θαλάμῳ. Ἡ βασίλισσα δὲν κατεκλίθη.

Τῇ 15 ὁκτωβρίου, τὴν ὀγδόην ὥραν τῆς

πρωίας, ἤλθον νὰ τὴν μεταφέρωσιν εἰς τὴν αἰθουσαν τοῦ δικαστηρίου. Ἐκοιμάτο· τὴν ἐξύπνισαν ἀποτόμως· ἦτο νῆστις· τὴν ἀφῆκαν νῆστιν. Ὁμίλησεν ὡς ὁμιλοῦσιν οἱ ἄγγελοι! Ἡ καρδιά της τὴν ἐδίδαξε τὴν ἔκκλησιν ἐκείνην πρὸς τὰς μητέρας, ἥτις ἔκαμε νὰ ὠχριάσωσι τοὺς ἥρωας τοῦ σεπτεμβρίου καὶ ἐκίνησε τὰ δάκρυα καὶ τὰς χειροκροτήσεις τῶν μεγαίρων τῶν θεωρείων. Τὴν τετάρτην μ. μ. διεκόπη ἡ συνεδρίασις καὶ τότε εἰς τῶν δεσμοφυλάκων ἐνεθυμήθη ὅτι ἡ βασίλισσα δὲν εἶχε φάγει τίποτε μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης. Ἐπὶ ἐννέα ὥρας ἐπάλαιεν ἡ ταλαίπωρος κατὰ τῶν δημίων τοῦ Λουδοβίκου ΙΣΤ'. Ἐδωκαν εἰς τὴν βρεταννίδα ὑπηρετρίαν της Ῥοζαλίαν νὰ τῆς φέρῃ ὀλίγον ζωμόν. Ἀλλ' ἐνῶ διήρχετο διὰ τῆς αἰθούσης, ὅπως ἔλθῃ πρὸς τὴν βασίλισσαν, εἰς ὑπαστυνόμος ἤρπασε τὸ κύπελλον ἀπὸ τῶν χειρῶν τῆς Ῥοζαλίας. Ὁ ὑπαστυνόμος οὗτος, ὀνόματι Λαβουζιέρος, ἦτο σιμὸς καὶ κυφός· εἶχε δὲ ἐρωμένην ἄθλιόν τι πλάσμα, ὅπερ εἶχε τοποθετήσει ἐπὶ τοῦ πρώτου θρανίου, ὅπως ἴδῃ καλῖτερον τὴν χήραν Καπέτου.

Ἡ Ῥοζαλία ἐνόμιζε κατ' ἀρχὰς ὅτι ὁ Λαβουζιέρος δὲν ἤθελε νὰ πῇ ἡ βασίλισσα τὸν ζωμόν ἐκεῖνον, οὗ εἶχε τόσῃ ἀνάγκη. Ἀλλ' ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ἐμελέτα φοβερότερον ἔγκλημα. Ἐσκέφθη ὅτι ἡ εὐκαιρία ἦτο καλὴ, ὅπως τὸ ἐλεεινὸν ἐκεῖνο γύναιον ἴδῃ ἐκ τοῦ πλησίον τὴν βασίλισσαν, καὶ διὰ τοῦτο ἀπέσπασε τὸ κύπελλον ἐκ τῶν χειρῶν τῆς ὀδυρομένης Ῥοζαλίας. Ἡ ἐρωμένη τοῦ Λαβουζιέρου, φέρουσα τὸν ζωμόν, ἔχυσε καθ' ὁδὸν τὸν ἥμισυν. Ἐκάστη σταγὼν τοῦ κυθέντος ἐκείνου ζωμοῦ ἡλάττου κατὰ μίαν σταγόνα τὸ εἰς τὰς φλέβας τῆς βασιλίσσης αἷμα!

Ἰδοὺ, τῷ ὄντι, ὠραῖον θέμα ζωγραφίας ἀξίας νὰ παρατεθῇ παρὰ τὸν μεστὸν ὄξους καὶ χολῆς σπόγγον, ὃν προσήγαγον εἰς τὰ χεῖλη τοῦ Σωτῆρος ἐπὶ τοῦ Γολγοθᾶ. Ἡ ἐρωμένη τοῦ Λαβουζιέρου δίδουσα νὰ πῇ εἰς τὴν Μαρίαν Ἀντουανέταν τὴν Αὐστριακὴν, ὅπως τὴν ἴδῃ καλῖτερον!

Ἡ βασίλισσα κατεδικάσθη αὐθημερὸν εἰς θάνατον καὶ ὁ Λαβουζιέρος ἐδεῖπνε μετὰ τῆς ἐρωμένης του.

Πρὸ τῆς ἀποφράδος ἡμέρας ἡ βασίλισσα ἐζήτησεν ἱερέα· ἡ Δημοκρατία ἐπεμψε πρὸς αὐτὴν ἓνα τῶν ἰδικῶν της ἱερέων. Δὲν ὑπελείφθη ἄλλο εἰς τὴν βασίλισσαν, ἢ νὰ γονυπετήσῃ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ.

Ἀνέτειλε τέλος ἡ ἡμέρα τῆς ἀπολυτρώσεως. Ἀπὸ τῆς προτεραίας τὸ θῆμα διώρθωσεν ἰδίαις χερσὶ τὴν μέλαιναν ἐσθῆτα, ἣν ἠθέλησε νὰ φορέσῃ ἐπὶ τῆς λαϊμητόμου. Ἀλλ' ἐπειδὴ τὴν προτεραίαν ἐφάνη ὠραία καὶ μεγαλοπρεπὴς ὑπὸ τὴν πένθιμον ἐκείνην περιβολὴν, οἱ δικα-

σταὶ δὲν ἐπέτρεψαν νὰ ἐνδυθῇ οὕτω τὴν ἡμέραν τοῦ θανάτου της. Ἐβάδισε λοιπὸν πρὸς τὸ ἱκρίωμα, φέρουσα τὸ λευκὸν πρωϊνὸν ἐνδυμα, τὸ πεμφθὲν αὐτῇ ὑπὸ τῆς Ἐλισσάβετ. Διηυθέτης τὸ ὕστατον τὴν ὠραίαν κόμην της καὶ ἔφριξεν ἰδοῦσα αἴφνης κατὰλευκον τὴν κεφαλὴν της, κατὰλευκον ἐντὸς εἴκοσι τεσσάρων ὥρων!... Συνεπλήρωσε τὸν καλλωπισμὸν της περιβαλοῦσα τοὺς πόδας της μελανὰ περικνήμια καὶ τὰ αὐτὰ ἐκεῖνα μικρὰ σανδάλια, ὧν δὲν εἶχε φθεῖρει τὸν τύπον ἐπὶ ἐβδομήκοντα ἡμέρας.

Νὰ τολμήσω νὰ ἐπαναλάβω ὅτι διηγείται ἡ Ῥοζαλία; Ἡ βασίλισσα κεκρυμμένη μεταξὺ τοῦ τοίχου καὶ τῆς κλίνης, συνεσπειρώθη κατὰ γῆς ὅπως ἀλλάξῃ ἐνδύματα. Ὁ φρουρὸν χωροφύλαξ ἔκυψεν, ὅπως ἴδῃ τί πράττει ἡ βασίλισσα, καὶ ματαίως ἡ Α. Μ. στρέψασα πρὸς αὐτὸν ὄμματα δακρύβρεκτα, τὸν παρεκάλεσεν ἐν ὀνόματι τῆς χρηστότητος, νὰ ἀποστρέψῃ τὴν κεφαλὴν. Ὁ χωροφύλαξ ἀπεκρίθη ὅτι τοιαύτην διαταγὴν εἶχε λάβει. Καὶ ἀφ' οὗ δὲ ἐνεδύθη ἡ βασίλισσα, ὑπὸ τοιαύτης κατεῖχτο αἰδημοσύνης, ὥστε ἐτύλιξε μετὰ προσοχῆς τὴν ἐσθῆτα, ἣν ἀπέβαλε, καὶ ἔκρυψεν αὐτὴν ὑπὸ τὸ στρώμα τῆς κλίνης. Καὶ ὁ δῆμιος περιέμενε!

Καὶ ὡς νὰ ἐφοβεῖτο τὸ ἔθνος μήπως ἐκ τῆς εἰρκτῆς ταύτης ἀναβλαστήσῃ θαῦμα τι ἐκδικήσεως, μόλις ἡ βασίλισσα ἐξῆλθεν, ὅπως πορευθῇ εἰς τὸν θάνατον, καὶ οἱ δεσμοφύλακες εἰσορμήσαντες συνήγαγον πᾶν ὅ,τι ἀνῆκεν εἰς τὴν βασίλισσαν, ἔρριψαν αὐτὰ φύρδην μίγδην ἐντὸς τῆς σινδόνης τῆς κλίνης καὶ τὰ μετέφεραν ἄγνωστον ποῦ.

Εἰξεύρετε προσέτι ὅτι ὁ δῆμιος ἔδεσε βαναύσως καὶ σφιγκτότατα τὰς χεῖρας τῆς βασιλίσσης, ὅτι ἔκοψε τὸν κεφαλὸδεσμὸν της, ὃν τόσον ἐκοπίασε νὰ διορθώσῃ, ὅτι ἔκοψε τὴν κόμην της καὶ ἔθηκε τοὺς βοστρύχους εἰς τὸ θυλάκιόν του διὰ νὰ τοὺς καύσῃ!

Καὶ τὸ παιδίον ἐκεῖνο, τὸ λευκὸν καὶ ροδόχρουν, ὅπερ ἔτεινε τὰς μικρὰς του χεῖρας πρὸς τὸ σεβάσμιον θῆμα καὶ ἔκαμε τὴν βασίλισσαν νὰ νομίσῃ ὅτι εἶναι τὸ τέκνον της, τὸ μαρτυρικὸν παιδίον, ὅπερ δὲν ἔμελλε πλέον νὰ ἐπανίδῃ εἰμὴ εἰς τὸν οὐρανόν!

Εἰξεύρετε ὅτι οἱ φρουροῦντες αὐτὴν δύο χωροφύλακες ἐκάπνιζον καὶ ἐβωμολόχουν πρὸς ἀλλήλους.

Εἰξεύρετε ὅτι ἔγραψε κρυφίως τὴν διαθήκην της, ὑπὸ τὸ σκέπασμα τῆς κλίνης καὶ ὅτι ἡ διαθήκη αὕτη ἐπεδόθη εἰς τὸν Φουκιέ Τεμβίλ.

Τέλος, εἰξεύρετε τὸν θάνατόν της καὶ ἐλπίζω ὅτι δὲν περιμένετε νὰ σᾶς διηγηθῶ καὶ τοῦτον. Δὲν ἀντέχω πλέον.

Χάριν τῶν ἀναγνωστῶν τῆς 'Εστίας μεταφράσαμεν ἐκ τῆς "Επιθεωρήσεως τῶν δύο Κόσμων" τὸ ἐπόμενον περιεργότατον ἄρθρον περὶ τῆς βιομηχανικῆς χρήσεως τῆς ἡλιακῆς θερμότητος.

Τὴν τελειοποιῖσιν καὶ πρακτικὴν ἐφαρμογὴν ταύτης πρέπει ἡμεῖς μάλιστα νὰ ἐπευχώμεθα, ἡμεῖς οἵτινες στερούμεθα παντελῶς τοῦ λιθάνθρακος, τῆς πηγῆς ἐκείνης τοῦ πλούτου καὶ τῆς ἀναπτύξεως τῆς βιομηχανίας καὶ τῆς αὐξήσεως τῆς εὐημερίας τῶν ἐθνῶν, ἐν ᾗ ἀφ' ἐτέρου ἡ φύσις ἐδωρήσεν ἡμῖν αἰθέριον οὐρανὸν καὶ ἥλιον ὅστις γενναίως καταπέμπει ἡμῖν τὴν φωτοδόλον δέσμην τῶν ἀκτίνων του.

ΑΝΑΡΕΑΣ ΚΟΡΑΕΛΛΑΣ.

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΧΡΗΣΙΣ ΤΗΣ ΗΛΙΑΚΗΣ ΘΕΡΜΟΤΗΤΟΣ

Ἡ ἱστορία τῶν ἐκ χαλκοῦ ἐμπρηστικῶν κατόπτρων τυγχάνει γνωστή. Ἐν Ῥώμῃ ἤναπτον τὸ ἱερὸν πῦρ διὰ τοιαύτης συσκευῆς, καὶ ὁ Ἀρχιμήδης ἐνέπρησε τὰ πλοῖα, ἅτινα ἐπολιόρκουν τὰς Συρακούσας, συγκεντρῶν ἐπ' ἐκείνων τὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου διὰ μεγάλου ἀντανακλάστρου (réflecteur). Ὁ Βυφῶν ἐπανελάβε λίαν ἐπιτυχῶς τὰ πειράματα τοῦ Ἀρχιμήδους. Διὰ κατόπτρου μικρᾶς κοιλότητος, συγκειμένον ἐκ πολλῶν κατόπτρων κεκασσιτερωμένων, ἔκλυσε μακρόθεν σανίδας πύλης, αἰγείρου, ἔτακε τὸν κασίτερον, τὸν ἄργυρον, μεταλλεύματα, καὶ ἐπυράκτωσε τὸν σίδηρον. Μετὰ τοῦτον ὁ Σωσσὺρ ἠδυνήθη ν' ἀθροίσῃ δι' ὑαλοφράκτων κλωβίων συνεπιθεμιμένων τὴν θερμότητα τοῦ ἡλίου μέγιστην θερμοκρασίαν ὑπερβαίνουσης οὐσιωδῶς τὴν τοῦ βράζοντος ὕδατος, καὶ ὁ ἀστρονόμος Ἰωάννης Ἑρσχελλος ἐπανελάβε τὰ αὐτὰ πειράματα ἐν τῷ Εὐέλπιδι ἀκρωτηρίῳ ἀπὸ τοῦ 1834 μέχρι τοῦ 1838.

Κατὰ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν ὁ γάλλος φυσικὸς Πουλλιὲ ἐμέτρει ἐν Παρίσις τὴν θερμογόνον ἔντασιν τῆς ἡλιακῆς ἀκτινοβολήσεως καὶ ἔφθασεν εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι ἡ ἐκ τοῦ ἡλίου πεμπομένη θερμότης καὶ ἐπιχυνομένη ἐπὶ τὴν σφαῖραν ἐπὶ ἓν ἔτος δύναται νὰ διαλύσῃ περίβλημα ἐκ πάγου περὶ τὴν γῆν τριάκοντα μέτρων παχύτητος. Περὶ τὸ 1860 ὁ κύριος Μουσῶ, τότε μαθητῆς τῶν μαθηματικῶν ἐν τῷ Λυκείῳ τῆς Ἀλανσῶνος, παρακινούμενος ἐκ τῶν ἐργασιῶν τοῦ Πουλλιέ, τῶν τοῦ Μελλόνι, τοῦ ἱκανωτάτου τῶν Ἰταλῶν φυσικῶν, ὅστις ἔκαμε πειράματα περὶ τῆς διαβιβάσεως τοῦ θερμογόνου μετ' ἀπαραιμίλλου ἀκριβείας, ἤπτετο θαρράλεις τοῦ προβλήματος τῆς χρησιμοποίησεως τῆς ἡλιακῆς θερμότητος. Ἡ μηχανικὴ δύναμις τῆς θερμότητος ἐπὶ τέλους προσδιωρίσθη.

Χάρις τῷ Μελλόνι ἐγίνωσκον τὴν ποσότητα τοῦ θερμογόνου, ἣν διάφορα σώματα λεπτυνθέντα εἰς λεπτὰς πλάκας, οἷον ὕαλον, ἀφίνουν νὰ διέλθῃ, καὶ τὴν διαφορὰν τῶν δυνάμεων τῶν ἀντανακλάστρων, τῶν ἐξελθωμένων μεταλλικῶν ἐπιφανειῶν κατὰ τὴν φύσιν τῶν μετάλλων. Τὸ νὰ καταμετρήσῃ τις θησαυροὺς τῆς δυνάμεως ἣν ὁ ἥ-

λιος πέμπει καθ' ἐκάστην εἰς τὴν γῆν, καὶ ἐκείνο ὅπερ θέλει φανῇ ὡς φαντασιώδες εἰς πολλοὺς ἀνθρώπους, τὸ νὰ συγκεντροῖ διὰ μικρᾶς δαπάνης τὰς ἡλιακὰς ἀκτῖνας διὰ νὰ κάμῃ ὥστε νὰ παράγονται ἐξ αὐτῶν πάντα τὰ δυνατὰ ἀποτελέσματα, ἦτο εἰς τὸ ἐξῆς ἐπιθυμητόν τι τοῦ ὁποίου τὴν πραγματοποίησιν ἠδύνατο νὰ ἐπιχειρήσῃ μετὰ βεβαιότητος, ἐν ᾗ ὁ Βυφῶν καὶ ὁ Σωσσὺρ δὲν εἶχον εἰς τὴν διάθεσιν αὐτῶν ἐπὶ τούτῳ ἄλλο ἢ διδόμενα ἀνεπαρκῆ. Σήμερον τὸ ζήτημα καταντᾷ εἰς ἀπλοὺν ὑπολογισμόν, εἰς ἐφαρμογὴν φυσικῶν νόμων ἀπὸ τοῦδε καλῶς ἐγνώσμενων.

Ἵνα συγκεντροῖ τις ἐπωφελῶς τὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου, ἔδει νὰ ἔχῃ ἀποδοχέα οὔτε ὑπερμέτρου ὄγκου οὔτε πολυδάπανον. Μετὰ τινὰς ἀναψηλάφησεις, καὶ μετὰ τὰ πρῶτα πειράματα συσκευῆς ἀναλόγου τῇ τοῦ Σωσσύρου, ὁ κύριος Μουσῶ ἐπινεῖ πρὸς τοῦτο λέβητα κάθετον ἐκ χαλκοῦ, μεμελανωμένον ἐξωτερικῶς, καὶ περιβεβλημένον μετρεῖς ὑαλίνους συγκεντρικοὺς κώδωνας, ἰστάμενον δὲ ἐπὶ σώματος δυσθερμαγωγοῦ, οἷον τῆς ἄμμου, τῶν ὀπτοπλίνθων, τοῦ ξύλου. Μετ' οὐ πολὺ ἐπαυξάνει τὴν δύναμιν τῆς συσκευῆς αὐτοῦ διὰ μεταλλικοῦ ἀντανακλάστρου, ὅπερ τῷ ἐπιτρέπει ἵνα χρῆται ἐνὶ μόνῳ τῶν τριῶν ὑαλίνων κωδῶνων. Ὑψώνει οὕτως οὐσιωδῶς τὴν θερμοκρασίαν τοῦ ἐν τῷ λέβητι ὕδατος, ὅπερ μεταβάλλει εἰς ἀτμόν, τήκει τὸ θεῖον ὅπερ τήκεται ἐν θερμοκρασίᾳ 116 βαθμῶν καὶ ἐπιφέρει ἐν διαστήματι εἴκοσι λεπτῶν ἡλιασεως ἐν τῷ λέβητι 200 βαθμῶν θερμοκρασίαν. Διὰ τοῦ ἐν λόγῳ ἀντανακλάστρου ἐν ὀλίγοις δευτερολέτοις ἤναψε σωρὸν σχιζῶν καὶ ξυλίνην σανίδα. Ἐντὸς ὑαλίνου ἀγγείου τεθειμένου ἐν τῷ συναυγασμῷ (ἥτοι ἐστία) τοῦ ἀντανακλάστρου, καὶ περιβεβλημένου δι' ὑαλίνου καλυπτῆρος ἔτακεν ἐν διαστήματι δύο λεπτῶν ἓν χιλιόγραμμον κασσιτέρου, τὴν αὐτὴν δὲ ποσότητα μολύβδου ἐν διαστήματι πέντε λεπτῶν, καὶ ψευδαργύρου ἐξ λεπτῶν. Αἱ πρὸς τῆσιν τῶν καθ' ἕκαστον μετάλλων τούτων ἀπαιτούμεναι θερμοκρασίαι εἰσὶ 235, 335 καὶ 475 βαθμῶν. Διὰ τῶν σφαιρικῶν ἢ παραβολικῶν κατόπτρων ἐν οἷς ἡ ἐστία συνίσταται ἐξ ἐνὸς σημείου καὶ οὐχὶ ἐκ μιᾶς γραμμῆς ὡς παρὰ τοῖς κωνικοῖς καὶ κυλινδρικοῖς κατόπτροις, οἷς ἐχρῶντο διὰ τὰ εἰρημένα πειράματα, ἡ συγκεντρωσις τῆς ἡλιακῆς θερμότητος ἤθελεν εἶναι ἔτι ἰσχυροτέρα.

Ἐν ᾧ χρόνῳ ὁ ἀγγλῖνος δοκιμαστής ἐπιχειρεῖ τὰ νέα ταῦτα πειράματα θέτει εἰς ἐνέργειαν τὴν ἡλιακὴν αὐτοῦ χύτραν, συνισταμένην ἐκ τινος κρυσταλλίνης θαυμάσεως, ἐν τῷ πυθμένι τῆς ὁποίας εἰσάγει κυλινδρικὸν ἀγγεῖον ἐκ χαλκοῦ ἢ ἐκ σφυρηλάτου σιδήρου, ἐξωτερικῶς μεμελανωμένον. Ἡ ὅλη συσκευή καλῶς κεκλεισμένη δι' ὑαλίνου καλυπτῆρος ἀποδέχεται τὰς ἡλιακὰς ἀκτῖνας διὰ κυλινδρικοῦ ἀντανακλάστρου ἐπαργύρου.